

[Korsgaard.]

Rente har som de fleste andre Ting ogsaa en Vrangside, idet den konjunkturbestemte Rente deler Landbrugerne i to Kategorier, een Kategori, som svarer en vis Rente under alle Forhold ligesom andre Mennesker, og en anden Kategori, der er knap saa interesseret i Landbrugets Forrentningsforhold i Almindelighed, idet de ved, at hvis Landbrugets Forhold ikke er saa gode som ønskeligt, bliver i alt Fald den Rente, de skal svare, til Gængæld mindre, end den ellers vilde blive. Jeg ser en vis Fare for, at denne stærke Opdeling kan skabe ikke helt de samme Interesser, medens man fra alle Sider inden for Landbruget burde være enig om at stræbe hen imod, at Landbruget i dets Helhed kunde faa en Forrentningsprocent saa god som muligt, saa at Erhvervet i sin Helhed blev konkurredegydigt med andre Erhverv, kunde give Udøveren den samme Forrentning af hans Kapital, som han kan faa ved at sætte den ind andre Steder, eller i det mindste give ham Mulighed for at svare samme Rente af den Kapital, han skal laane, som andre Erhverv kan. Jeg mener altsaa, at den konjunkturbestemte Rente kan være medvirkende til, at Interessen for Landbrugets Forhold ikke bliver den samme for de forskellige Kategorier af Mennesker.

Jeg vil ikke have min Udtalelse forstaaet saadan, at jeg i og for sig principielt er imod, at nogen har den Fordel, det i visse Tilfælde kan være at have et Laan med konjunkturbestemt Rente, men jeg vil advare imod, at man ved Lovgivningsmagtens Hjælp faar en for stærk Opdeling af Landbrugets egne Interesser mellem dem, som har Rente at svare paa almindelig Vis, og dem, som skal svare konjunkturbestemt Rente. Jeg har ønsket og ønsker vedblivende, at det Krav, der er fremsat fra Landbruget om, at vi skal have en bedre Forrentningsprocent end den, vi har haft den sidste lille halve Snes Aar, skal opretholdes saa stærkt som vel muligt, for at de, der skal hjælpe Landbruget til at faa denne forbedrede Forrentningsprocent, til sidst maa kunne forstaa, at der er ingen Vej udenom. Jeg vilde gerne, at alle — i hvert Fald saa mange som muligt — kunde mødes i Kravet om at faa en virkelig Forbedring af Forrentningsprocenten, men den Omstændighed, at der er mange, som kommer til at svare Renten efter

Konjunkturerne, efter Afkastningen, kan føre til, at der bliver en Kategori af Landbrugere, som ikke helt har de samme Interesser som vi andre.

Lige saa vel som jeg er imod en for stærk Opdeling af Interesserne med Hensyn til Principperne for Rentebetaling, lige saa vel er jeg imidlertid imod, at der er en for stærk Opdeling af Landbrugene efter den Størrelse, som de har. Jeg saa helst, at den konjunkturbestemte Rente skulde svares efter de Forhold, der var gældende inden for det samlede Landbrug, og ikke som nu, hvor Husmændene betaler Rente efter Forrentningsprocenten for Ejendomme paa indtil 10 000 Kr.s Jordværdi; men endnu værre vil det efter min Mening blive, hvis man imødekommer Forslagsstilleren og gaar til at fastsætte Renten efter Forrentningsprocenten inden for en vis bestemt Gruppe af Husmandsbrug. Jeg vil ikke kunne gaa ind for, at Renten skal beregnes alene efter Forrentningsprocenten for et vist Udsnit af Landbruget.

Vedrørende Spørgsmaalet, om Forrentningsprocenten skal beregnes paa Grundlag af den bogførte Værdi eller af Handelsværdien, sagde den ærede Ordfører for Venstre, at han i og for sig godt kunde tænke sig, at man skulde lægge Handelsværdien til Grund. Han var dog lidt bange for, at det maaske kunde blive besværligere at finde den handelsmæssige Værdi end den bogførte Værdi, og deri er jeg naturligvis enig med ham. Men at det var bedre og mere retfærdigt at benytte Handelsværdien som Grundlag, er jeg ikke helt enig med ham i. Jeg er enig med ham i, at Forrentningsprocenten i Øjeblikket vilde blive lavere, hvis man anvendte Handelsværdien i Stedet for den bogførte Værdi, men at det var mere retfærdigt, kan jeg ikke indse. Den bogførte Værdi er nu engang den Værdi, man regner med, og som man svarer Skat af, og jeg kan heller ikke se, at den opvoksende Slægt har nogen Interesse i, at Handelsværdien jobbes for stærkt op. Naar Forrentningsprocenten falder, samtidig med at Handelsværdien stiger, kan det maaske være en Grund til, at man ikke i Fremtiden vil være slet saa forsigtig ved Indkøb, som man har været hidtil.

Det bestemmes i Forslaget, at ved Beregningen af Forrentningsprocenten skal